

zda byla zřízena likvidace společnosti a kdož jsou likvidátory (čl. 133 a násl. obch. zák.), oprávněnými zrušenou společnost zastupovati. Byť i byli navrhovatelé jedinými veřejnými společníky zrušené společnosti, není způsobem v §u 9 ex. ř. vyznačeným prokázán přechod pohledávky vymáhané na ně tak, by k jejich návrhu exekuce na základě tohoto titulu, znějícího pro zrušenou společnost, mohla býti povolena.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Jest nesporné, že v exekučních titulech, na jichž základě byla povolena exekuce, o niž jde, jest jako oprávněná označena veřejná společnost, protokolovaná pod firmou »Obchodní mlýny J. K-a nástupci Z. B. a Z. K. v Ch.« Vymáhající věřitelé Zdeněk B. a Zdeněk K. prokázali úředním potvrzením krajského soudu ze dne 22. dubna 1926, že tato veřejná společnost, jejímiž veřejnými společníky byli jen oni, byla dohodou zrušena, a firma společnosti dne 19. prosince 1925 vymazána z obchodního rejstříku. Toto úřední potvrzení postačí v tomto případě k průkazu, že nárok, určený v exekučních titulech, přešel na vymáhající věřitele (§ 9 ex. ř.). Veřejná obchodní společnost není právnickou osobou, třebaže společenské jmění za trvání společnosti tvoří samostatnou část jmění společníků, oddělenou fakticky i právně od jich soukromého jmění. Tím nepřestalo býti jměním společníků. Byla-li společnost zrušena a nedošlo-li k likvidaci, což zákon připouští, neboť předpis čl. 133 obch. zák. jest povahy dispoitivní — pozbylo tím jmění společenské jen své samostatnosti, zůstalo však jměním společníků. Jsou tedy jen společníci nadále nositeli práv a závazků zrušené společnosti, a mohou, pokud nebyla jiná úprava jich vzájemných poměrů prokázána, jen v souhlase o jmění druhdy společenském rozhodovati a jím nakládati. Výronem tohoto práva jest i jejich exekuční návrh. Pokud by tedy dlužník netvrdil a neprokázal, že při zrušení společnosti bylo s vymáhanou pohledávkou naloženo jinak, — a to se nestalo —, nutno předpokládati pravidelný stav a stačil k osvědčení legitimace vymáhajících věřitelů k podání exekučního návrhu průkaz, že veřejná společnost zanikla.

Čís. 6155.

Služební smlouvy zaměstnanců Státního nakladatelství jsou smlouvami soukromoprávními, avšak práva a povinnosti těchto zaměstnanců jsou upraveny stejně jako práva a povinnosti pragmatikálních státních zaměstnanců.

Nakladatelský přídavek, povolený výnosem ministerstva školství a národní osvěty ze dne 30. října 1920, čís. 57.907, byl povolen dobrovolně a do odvolání.

Žaloba, jíž domáhal se úředník Státního nakladatelství na Státním nakladatelství vyplacení t. zv. nakladatelského přídavku, jenž mu byl zastaven 1. květnem 1921, byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Rozhodnutí sporu závisí na právním výkladu výnosu ministerstva školství a národní osvěty ze dne 30. října 1920, čís. 57.907. Kdežto odvolací soud uznal, že mimořádný, tak zvaný nakladatelský přídavek byl jím povolen nezávazně a do odvolání, trvá žalobce v dovolání na tom, že další vyplácení nakladatelského přídavku jest smluvním závazkem žalované strany, a že ministerstvo nebylo oprávněno jej o své újmě zrušiti. Dovolací soud nemůže, než schváliti výklad soudu odvolacího. Není sporno mezi stranami, že služební smlouvy zaměstnanců Státního nakladatelství jsou sice smlouvami soukromoprávními, že však práva a povinnosti těchto zaměstnanců jsou upraveny tak, jako práva a povinnosti pragmatikálních státních zaměstnanců. To došlo výrazu jmenovitě v zařazení úředníků do hodnotných tříd státních úředníků, přičemž jim podle předložených jmenovacích dekretů byly přiznány služební požitky státních úředníků téže hodnotní třídy se všemi příplatky a příplatky. K poskytnutí dalších výhod nebyla správa podniku smluvně zavázána, ale nebylo ovšem překážky, by jich buď dobrovolně neposkytovala neb nezavázala se k nim dodatečnou smlouvou. Takovou výhodou proti pragmatikálním státním zaměstnancům byl právě nakladatelský přídavek, povolený výnosem čís. 57.907/1920; z okolností pak, za kterých byl povolen, z jeho účelu a doslovu výnosu plyne, že byl povolen dobrovolně a do odvolání. Zaměstnanci Státního nakladatelství nepodali žádost o jeho povolení, nýbrž o poskytnutí ošacovacího příspěvku. Ministerstvo nemohlo tento příspěvek povolit, bylo však ochotno poskytnouti žádané zlepšení požitků v jiné formě, a to ve formě mimořádného přídavku, kterým by byly částečně vyrovnány rozdíly mezi požitky zaměstnanců vlastního nakladatelství, vyměřené podle pravidel platných pro pragmatikální státní zaměstnance, a požitky zaměstnanců tiskárny, jež byly upraveny kolektivní smlouvou. Po opětovném jednání s důvěrníky o tom, zda by byli srozuměni s takovým vyřízení žádosti za ošacovací příspěvek, a o dalších jejich přáních v tomto směru, povolil ministr výnosem č. 57.907/1920, by byly »a ž n a d a l š í o p a t ř e n í« vypláceny mimořádné přídavky k posavadním požitkům, a určil jejich výši. Slova »až na další opatření« mohou zajisté znamenati tolik, jako »do odvolání«, pak musí se však i takto vykládati, neboť jde o soukromoprávní poměr, pro nějž platí pravidlo Šu 915 obč. zák., ustanovující, že jde-li o smlouvu, zavazující jednu stranu, pokládá se v pochybnostech za to, že si dlužník chtěl uložit břemeno spíše menší než větší. Není v rozporu s tímto výkladem další ustanovení výnosu, že se přídavek bude poměrně snižovati, budou-li celkové platy zaměstnanců tiskárny všeobecně sníženy. Ustanovení, že se přídavky povolují až na další opatření, nesouvisí nijak s ustanovením o poměrném snižování výše přídavků. Tímto ustanovením bylo vysloveno pravidlo, že, p o k u d

b u d o u p ř í d a v k y t r v a t i, bude jejich výše záviseti na výši platů zaměstnanců v tiskárně. Ustanovením, že se přídavky povolují až na další opatření, vyhradilo si ministerstvo právo, je odvolati podle své vůle bez ohledu na případné změny v platech zaměstnanců tiskárenských. Rozdíl požitků u zaměstnanců obojího druhu nezávisel jenom na změnách v požitcích zaměstnanců tiskárny, nýbrž také na změnách v řádných požitcích zaměstnanců nakladatelství. Když zákonem ze dne 25. listopadu 1920, čís. 625 sb. z. a n. byly zaměstnancům nakladatelství zvýšeny požitky povolením měsíční nouzové výpomoci, nastala podstatná změna poměrů, za kterých byl povolen mimořádný nakladatelský příspěvek a lze pochybovati o tom, že by bylo vůbec došlo k žádosti o ošacovací příspěvek a k povolení nakladatelského přídavku, kdyby byl býval zákon vydán dříve. Musí býti pokládáno za to, že výhrada, »až na další opatření« byla učiněna právě se zřetelem na možnost takové změny poměrů, opravňovala proto ministerstvo, zrušiti nakladatelský příspěvek bez ohledu na to, zda platy zaměstnanectva tiskárny byly všeobecně sníženy. Žalobce snaží se dovoditi, že výnos č. 57.907/1920 není správním aktem, nýbrž pouhým prohlášením strany, učiněným za účelem provedení úmluvy, ujednané ministerstvem s důvěrníky zaměstnanců, myslí tedy, že jeho právní účinnost nemůže býti posuzována podle obsahu výnosu, nýbrž podle obsahu úmluvy. Dovolání ocitá se při tom nejen v rozporu se skutkovými předpoklady odvolacího soudu, které nebyly napadnuty a musí zůstatí základem rozhodnutí i dovolacího soudu, totiž, že jednání důvěrníků s ministerstvem bylo pouhým nezávazným rozhovorem, při čemž byla projevena a na vědomost vzata p ř á n í zaměstnanců, a že teprve ministerským výnosem bylo o přídavku rozhodnuto, nýbrž i v rozporu se svým vlastním tvrzením, že ujednání důvěrníků s ministerstvem stalo se účinným teprve schválením ministra. Ujednání bylo pro státní nakladatelství závazným pouze do té míry, do které bylo zodpovědným ministrem schváleno, míru tu však lze posouditi právě jenom z vydaného o tom výnosu. Jím bylo rozhodnuto příslušným správním úřadem o věci, spadající do oboru jeho působnosti, nelze proto pochybovati o tom, že jest správním aktem ve vlastním slova smyslu. Dovolání tvrdí, že i takový správní akt jest, když nabytí právní moci bez souhlasu strany, která z něho nabytí práv, nezměnitelným, a že proto jest ministerstvo výnosem č. 57.907/1920 posud vázáno. S tím možno bez výhrady souhlasiti potud, pokud se nepřehlídí, že obsah práva, nabytého správním aktem jest určen právě tímto aktem. Jestliže jím bylo právo uděleno jenom dočasně nebo do odvolání, nemůže pouhá právní moc správního aktu změnití je v právo trvalé a neodvolatelné.

Čís. 6156.

Lhůta k dodatečnému plnění (čl. 356 obch. zák.) musí býti dána tak, by prodávatel byl plnění umožněno; nestačí lhůta tak krátká, že kupitel sám musí o ní nutně předpokládati, že nestačí; v tom případě mlčení prodávatelovo neznamena souhlas s nedostatečnou lhůtou.

(Rozh. ze dne 30. června 1926, Rv I 625/26.)